

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

NOTAT - FOR OPPFØLGING

Til:

Fra:
Arshad Khan

Vår ref.
10/1272-7/SF-471, SF-551, SF-711,
SF-822, SF-902//AKH

Dato:
26.02.2011

Fjellinjen bryter ikke plikten til universell utforming av sitt inngangsparti

Saken gjaldt manglende tilgjengelighet til Fjellinjen sine lokaler i Oslo, da døren er for smal og det er trappetrinn i inngangspartiet.

Etter ombudets henvendelse igangsatte virksomheten tiltak for å sikre universell utforming av sitt inngangsparti. Tiltakene forventes fullført innen februar 2011.

Saksnummer: 10/1272
Lovanvendelse: Diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9
Hele uttalelsen, datert 25.02.2011

OMBUDETS UTTALELSE

Sakens bakgrunn

Likestillings- og diskrimineringsombudet bygger på partenes skriftlige redegjørelser i sin fremstilling av sakens bakgrunn.

Fjellinjen AS har kontorer i St. Olavs gate i Oslo. I inngangspartiet er det ett trappetrinn som reduserer tilgjengeligheten for rullestolbrukere.

Partenes syn på saken

I Klagen fremgår det at rullestolbrukere ikke har mulighet til å besøke Fjellinjen AS sine kontorer, da døren er meget smal og det finnes et høyt trappetrinn i inngangspartiet.

Fjellinjen AS har redegjort for saken ved administrasjonssjef Bente Rudrud i e-post av 28. januar 2011. Fjellinjen viser i sin redegjørelse til at de er kjent med utfordringene knyttet til tilgjengelighet for personer med nedsatt bevegelsesevne.

Rudrud nevner innledningsvis at personer med nedsatt bevegelsesevne og som har handikapbil kan kjøre gjennom bompengeringen uten å måtte betale for det, og de vil derfor ikke ha behov for å oppsøke Fjellinjen sitt kontor.

Fjellinjen vil likevel iverksette tiltak for å bedre tilgjengeligheten, det skal bygges et nytt inngangsparti som skal tilfredsstillere kravene til universell utforming. På grunn av betongarbeider vil ombyggingen ta noe tid, Rudrud opplyser at byggearbeidene forventes avsluttet i løpet av februar 2011.

Rettslig grunnlag

Ombudet kan gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Denne saken reiser spørsmål om virksomheters plikt til å sikre universell utforming, det vil si generell tilgjengelighet, etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9. Offentlige og private virksomheter som brukes av allmennheten har en plikt til å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon.

Med universell utforming menes utforming av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig, jf § 9 annet ledd. Dette betyr at virksomhetens fasiliteter, som skal benyttes av allmennheten (kunder, reisende, pasienter osv.), skal utformes på en slik måte at flest mulig får tilgang til de tjenester virksomheten tilbyr. Det er hovedløsningen som skal være universelt utformet. Det vil derfor være i strid med bestemmelsen at det lages egne løsninger for

bestemte grupper. Dette gjelder særskilt for løsninger som er stigmatiserende eller nedverdiggende.

Plikten til å gjennomføre tiltak for å sikre universell utforming faller bort dersom virksomheten sannsynliggjør at det vil innebære en uforholdsmessig byrde, jf § 9 tredje ledd. I den konkrete uforholdsmessighetsvurderingen skal imidlertid den positive effekten og viktigheten av tilretteleggingen veies mot kostnader og andre former for belastning tilretteleggingen kan medføre. Lovgiver har bestemt at det særlig skal legges vekt på:

1. effekten av tilretteleggingen for å nedbygge funksjonshemmende barrierer
2. om virksomhetens funksjon er av offentlig art
3. nødvendige kostnader ved tilretteleggingen
4. virksomhetens ressurser
5. sikkerhetsmessige hensyn
6. vernehensyn

Dersom ombudet kommer til at det vil være en uforholdsmessig byrde å rette de påklagede forholdene i tråd med kravene til universell utforming, betyr ikke det at virksomheten kan unnlate å gjøre noe som helst. Virksomheten er uansett forpliktet til å jobbe for best mulig tilgjengelighet for flest mulig.

Etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 13 er det opp til innklagede å sannsynliggjøre at det ikke har forekommet diskriminering i strid med loven.

Ombudets vurdering

Fjellinjen AS er en virksomhet som har plikt til å sikre at virksomhetens hovedløsninger er universelt utformet etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9. Virksomheten har derfor plikt til å tilrettelegge de deler av virksomhetens fysiske miljø som benyttes av allmennheten på en slik måte at flest mulig, uavhengig av individuelle forutsetninger, har tilgang til virksomhetens tjenester og service.

Er krav til universell utforming oppfylt?

Ombudet tar ikke stilling til om virksomheten som sådan er universelt utformet. Det ombudet skal ta stilling til er om de påklagede forhold hos Fjellinjen tilfredsstiller kravet til universell utforming. En virksomhet som har adkomst kun via en inngang med trapper, anses ikke som universelt utformet.

I denne saken har administrasjonssjef, Rudrud, hos Fjellinjen redegjort på telefon og e-post for tiltak som virksomheten allerede har iverksatt for å bedre tilgjengeligheten. Fjellinjen anfører at de er kjent med utfordringene knyttet til tilgjengelighet for personer med nedsatt bevegelsesevne, hvordan man sikrer tilgjengelighet for flest mulig og hvilke regler som gjelder for å sikre universell utforming.

Inngangsdøren er smal og det er nødvendig med et større ombygningsarbeid hvor blant annet en betongvegg må rives eller flyttes, slik at også personer med rullestol kan komme inn i lokalet på eget hånd. Rudrud opplyser ombudet om at tiltaket for å sikre universell utforming av inngangspartiet forventes fullført i løpet av februar 2011.

På bakgrunn av Fjellinjen AS sin presentasjon av igangsatte og planlagte tiltak for ombygging av inngangspartiet, mener ombudet at Fjellinjen har sannsynliggjort at inngangspartiet til deres lokaler ved ferdigstillelse vil på en tilfredsstillende måte sikre universell utforming.

Konklusjon

Likestillings- og diskrimineringsombudet konkluderer med at Fjellinjen AS ved gjennomføring av sine byggeplaner ikke handler i strid med kravet til universell utforming, jf diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd.

* * *

Ombudet vil imidlertid presisere at uttalelsen er basert på igangsatte og planlagte byggeplaner og tiltak som Fjellinjen AS ved administrasjonssjef Rudrud har presentert overfor ombudet. Ombudet vil påpeke at ombudet kan omgjøre sin uttalelse, på grunnlag av en klage eller av eget initiativ, dersom det ved ferdigstillelse viser seg at inngangspartiet ikke er i tråd med standarden universell utforming eller at tiltakene likevel ikke har blitt fullført.

Dersom ombudet ved en senere vurdering skulle komme til at virksomheten bryter plikten til å sikre universell utforming, så kan ombudet også bringe saken inn til vurdering hos Likestillings- og diskrimineringsnemnda. Nemnda kan treffe vedtak om at det foreligger brudd på plikten til universell utforming, jf. diskrimineringsombudsloven § 7. Nemnda har også kompetanse til å pålegge stansing, retting eller andre tiltak.

25.02.2011

Sunniva Ørstavik
likestillings- og diskrimineringsombud